

UK Health
Security
Agency

NHS

ڦاڪسينى BCG , TB وه گۆرپه كهت

i mmunisation

the safest way to protect your child

نیشانه کانی سیل (TB) چین؟

سیل (TB) ده کړې کاریگهري بکاته سهر هر به شیکي جهسته. نیشانه کان جیاوازن و هیماکانی نه خوشییه که له کورپه له دا ده کړې جیاواز بن به راورد به که سیکي پیگه یشتوو. چونکه سیل ده بیته نه خوشی، گرنگه که نه خوشییه که له که سیکي تر دا بناسیته وه.

نه گهر ههریه کیک له م نیشانانهای خواره وه له خوت، مندا له که ت، یان نه ندامیکي تری خیزانه که ت، یان له هاوړییه کتدا هه بوو، نه وا پیویسته په یوه ندی به پزیشک بکهیت:

- کۆکه یه کی به رده وام که بۆماوه ی زیاتر له 2 هه فته به رده وام بیټ
- تا
- ئاره ق کردنه وه، به تاییه تی له شه واندا
- دابه زینی کیشی له ش به شیوه یه کی نامۆ
- نه گهر کیشی کورپه زیاد نه کات
- هه سترک دنیکی گشتی و نائاسایی به ماندوویه تی و نه خوشی
- کۆکه کردن به بوونی خوین

چون تووشی سیل (TB) ده بیت؟

تووشی سیل ده بیت ته نیا له ریگه ی که سیکه وه که سییه کانی یان قورگی تووشی نه خوشییه که بووه و ده کۆکیت. کاتیک نه م که سانه ده کۆکن، پروشکی زور بچوک درووست ده بیټ که هه لگری به کترياکه یه. نه گهر که سیک نه م پروشک و دلپه بچوکانه له گه ل هه ناسه داندا هه لیمزیت، نه وا نه وانیش دوو چاری نه خوشییه که ده بن. نه م بلاو بوونه وه یه پیویستی به شوینیکي داخراو و که سیکي توو شوو هه یه تاوه کو تووشی نه خوشییه که بیت، بۆ نمونه ژیان له خانویه کدا به یه که وه.

ئەم نامىلىكەيە دەربارەي كوتانى فاكسىنى BCG يە
(Bacillus Calmette-Guérin) كە پىشكەش كراو
بۇ پاراستنى كۆرپەكەت لەدژى نەخۆشى سىل (TB).

فاكسىنى BCG چىيە؟

فاكسىنى BCG شىۋەيەكى لاوازكراوى بەكتىياكەي تىدايە
(مىكروپ) كە دەبىتتە ھۆي نەخۆشى سىل TB. لەبەرئەوھى
لاوازكراو، نابىتتە ھۆكارى تووشبوون بە نەخۆشى سىل TB،
بەلكو يارمەتى كۆرپەكەت دەدات بۇ گەشەپىدانى پارىزگارى
(بەرگى) لە دژى سىل TB ئەگەر لە داھاتوودا دووچارى بىتتەوھ.

كوتانى BCG بەدىارىكراوى كاريگەرە لە پاراستنى كۆرپەلە
و مندالى بچوك لەدژى شىۋە دەگمەنەكانى سىل ۋەكو سىلى
ھەوكردىنى پەردەي مىشك (TB meningitis) (ئاوسانى
ناوېۋشى مىشك).

نەخۆشى سىل (TB) چىيە؟

نەخۆشى سىل (TB) نەخۆشىيەكى بەكتىيايە، بەشىۋەيەكى ئاسايى
كاريگەرى دەكاتە سەر سىيەكان، بەلام دەكرى كاريگەرى بكاتە سەر
ھەموو بەشەكانى جەستە. تووشبوون بە مىكروپى سىل دەكرى
نەبىتتە نەخۆشى سىل TB. نەخۆشى سىل TB بەشىۋەيەكى ھىۋاش
لە لەشدا گەشە دەكات، ۋ دەركەوتنى نىشانەكان چەندىن مانگ
دەخايەنىت.

زۆربەي ئەو كەسانەي كە دووچارى سىل (TB) بوونەتەوھ،
ھەرگىز نەخۆشى سىل (TB) تىياندە گەشە ناكات. لەم كەسانەدا،
مىكروپى سىل (TB) بە ناچالاكى دەمىنىتتەوھ لە تەواوى ژياندا.
لە كەسانى تردا (بۇ نمونە، ئەوانەي سىستەمى بەرگى لەشيان
لاوازە)، مىكروپى سىل (TB) دەكرى چالاك بىت ۋ بىتتە ھۆكارى
تووشبوون بە نەخۆشى سىل (TB). زۆربەي خەلكى ئەم ۋلاتە دواي
وەرگرتنى چارەسەر، بەتەواوى چاك دەبنەوھ، بەلام ئەمە چەندىن
مانگ دەخايەنىت.

ئایا کاریگه‌ری لاوه‌کی هه‌یه؟

یه‌کسه‌ر دوا‌ی ده‌رزی لیدان بلۆقێکی به‌رزبووه‌وه ده‌بیندریت. ئه‌مه‌ش ئه‌وه‌ پيشان ده‌دات که ده‌رزی لیدانه‌که به‌شیوه‌یه‌کی باش ئه‌نجام دراوه‌.

له‌ماوه‌ی دوو هه‌فته‌ی ده‌رزی لیداندا، په‌له‌یه‌کی بچوک به‌دیاردە‌که‌وێت. ده‌کرێ ئه‌مه‌ بۆماوه‌ی چه‌ند رۆژێک ئازاری هه‌بی‌ت، به‌لام به‌ره‌ به‌ره‌ چاره‌سه‌رده‌بی‌ت ئه‌گه‌ر داینه‌پۆشیت. ده‌کرێ جێ برینیکی بچوک جێبه‌ی‌لێت. ئه‌مه‌ شتیکی ئاسایه‌.

هه‌ندی‌ک‌جار ده‌کرێ مندا‌له‌که‌ت برینیکی ناوبۆش درووست بکات له‌و شوێنه‌ی ده‌رزییه‌که‌ی لیداوه‌. ئه‌گه‌ر شله‌ی تیدابوو وه‌ پێوستی به‌ داپۆشین هه‌بوو، په‌رۆیه‌کی وشک به‌کاربه‌ینه‌ - هه‌رگیز پلاستهری لیمه‌ده - تاوه‌کو شیوه‌ی قه‌تماغه‌ وه‌رده‌گریت. ده‌کرێ ئه‌م په‌له‌یه‌ چه‌ندین مانگ بخایه‌نی‌ت تاوه‌کو چاک ده‌بی‌ته‌وه‌.

ئه‌گه‌ر نیگه‌رانیت یان ئه‌گه‌ر ب‌روات وایه‌ که په‌له‌که‌ بووه‌ته‌ نه‌خۆشی، ب‌رۆ لای پزیشک‌.

پاددەي باوبوونى سىل (TB) چەندە؟

لە مىرنشېنە يەكگرتووه كاندا (UK) لە سالانى 1950 كاندا، زياتر لە 50,000 حالەتى نوپى سىل لە ھەموو سالىكدا ھەبوو. لە ئىستادا ئەم ژمارە يەكەمىكردوو ھەبوو تەنبا 5,000 حالەتى نوپى لە سالىكدا. بۆيە، لە وكتەي ئەگەرى تووشبوونت بە نەخۆشېيەكە نېيە، بەلام پېويستە ھەموو كەسېك ئاگادارى نېشانەكانى نەخۆشى سىل (TB) بن.

ئەمە بۆيە زۆر گرنگە چونكە سىل نەخۆشېيەكى بەربلاو لە سەرتاسەرى جېھاندا.

مەترسى تووشبوون بە نەخۆشېيەكە بەرزترە لە وكتەسانەي لە وولاتانە ژيان يان كاريان كرددوو كە پېژەي نەخۆشى سىل تيايدا بەرزە. ھەروەھا مندالى ئەم خېزانانەش ئەگەرى زياترە كە پەيوەندى نزيكيان ھەيىت لەگەل ئەندامانى كۆمەلگەكەيان كە تووشى نەخۆشېيەكە بوونە، جا لە مىرنشېنە يەكگرتووه كان (UK) يىت يان لە وولاتى پەسەنى خۆي يىت.

بۆچى كۆرپەلەكەي من BCG پېشكەش كراو؟

لە مىرنشېنە يەكگرتووه كان (UK) دا، ھاوشېوہى چەندىن وولاتى تر، BCG پېشكەشى كۆرپەلە دەكرىت كە ئەگەرى ھەيە كات لەگەل كەسېك بەسەربەرن تووشى سىل (TB) بوو. ئەمە ئەو كۆرپەلانە دەگرىتەو كە لە ناوچەيەكدا دەژىن پېژەي سىل تيايدا بەرزە يان ئەو كۆرپەلانەي لەگەل باوان يان باپىر/داپىريان دەژىن كە ئەوانىش خەللى ولاتىكن پېژەي سىل تيايدا بەرزە (بۆ زانىارى زياتر سەيرى لاپەرە 7 بكە).

چۆن كۆرپەلەكەم دەكوترىت؟

كۆرپەلەكەت فاكسىنى BCG پېدەدرىت لە بەشى سەرەوہى قۆلى چەپى.

فاكسىنەكە بە ماوہيەكى كەم دواي لەدايكبوونى پىي دەدرىت، بەشېوہيەكى ئاسايى 28 پوژ دواي لەدايكبوون.

چ جوړه کورپه له یه ک پیویسته BCG وهربگرن

ته نانه ت نه گهر له ناوچه یه کدا ناژیت که هه موو کورپه له کان BCG یان پیښکه ش ده کریت، ده کری هیشتا کورپه که ت پیویستی به فاکسینه که هه بیت.

نه گهر وه لاهمه که ت 'به لئ' یه بو هه ریه کی که له م پرسپارانه ی خواره وه، نه وا پیویسته داوای BCG بکهیت بو کورپه که ت له په رستار یان پزیشکت.

- نایا کورپه که ت، دایکی کورپه که ت، باوکی یان باپیری، یان هه رکه سی که له گه لندا ده ژیت له ولایتی کدا هاتوون که ریژه ی سیل (TB) تیایدا به رزه؟
- نایا تو و کورپه که ت ده ژین یان ده مینه وه له گه ل هاورپیان و خیزان له یه کی که له م ولاتانه دا؟
- نایا هه ریه کی که له وانه ی له گه لندا ده ژین، یان نه وانه ی کاتیکی زور له گه ل کورپه که تدا به سه رده به ن، نیستا سیلی (TB) هه یه یان تووشی سیل بووه له رابردوویه کی نزیکدا؟

نه و ولاتانه ی که ریژه ی به رزی سیل (TB)

تیایدا هه یه، وه رگیراوه له ری که خراوی

ته ندروستی جیهانی (WHO) له:

[www.gov.uk/government/
publications/tuberculosis-tb-by-
country-rates-per-100000-people](http://www.gov.uk/government/publications/tuberculosis-tb-by-country-rates-per-100000-people)

ئایا هیچ ھۆکارېک ھەيە کە وایکات مندالە کەم پېویست بێت ڤاکسینی BCG وەرەنە گریت؟

بە ھەمان شێوەی ھەموو جوۆرەکانی تری کوتان، دە کری دە رزییە کە
لێ نە دریت یان پېویست بکات دوا بخریت ئە گەر:

- کۆرپە کەت تایە کی بە رزی ھە بێت
- مندالە کەت دە نالینیت بە دە ست حالە تیکی گشتی نە خو شی
پېست. (ئە گەر کۆرپە کەت ئە کزیمای ھە بوو، شوینیکی وا
ھە ل دە بژێردریت کە دوو ر بێت لە برینە کانی پېست)
- بە شێوەیە کی دە گمەن، لە و مندالانە ی کە سیستە می بە رگری
لە شیان لاوازە، بە کتریای ناو ڤاکسینە کە دە کری بېتە ھۆکاری
نە خو شی مە تر سیدار.
- زۆر گرنگە کە بە پەرستارە کەت یان پزیشکە کەت بلیت ئە گەر
مندالە کەت سیستە متی بە رگری لاوازە یان گومان دە کە ی وایت.
بۆ نمونە:
- مندالە کە لە ژێر وەر گرتنی چارە سەری شیرپەنجە یان حالە تی
مە تر سیداری تر دایە
- دایکی مندالە کە چارە سەری بایە لۆجی پالپۆنە نەری بە رگری
(immunosuppressive) وەر گرتووە لە ماوہی دوو گیانیدا
- بوونی کیشە لە میژوو ی خیزان لە بارە ی سیسە می بە رگری
(بۆ نمونە ئایدز (HIV)، کە می بە رگری ھاو بە شی تووند
(SCID)
- ئە و کۆرپە لانە ی کە SCID ھە یە یان دە کری
ھە یان بێت

ئایا پېویست دەکات هیچ شتیکى تر بزنام؟

کۆرپەکەت دەتوانى کوتانى پۆتینی وەر بگریت له تهمەنى 8 ههفتهدا به بى گویدانه ئهوهى که ئایا کهى BCG وەرگرتوو. پېویسته دلناییت لهوهى که کۆرپەکەت دەرزییهکی تری لى نهدریت له ههمان قۆلدا که BCG لیدراوه تاوهکو لانی کهم 3 مانگ؛ گهرنا دهکری پزینهکانى ئهم ناوچهیه بئوسین.

دلنایه لهوهى تۆماریکى فاکسىنى BCG ههیه له تۆمارى کهسى تهندروستى منداڵهکەت (کتیبى سوور) بۆ سهراوهى داهاوو.

زانبارى زیاتر

ئهگەر زانبارى زیاترت دهویت دهربارهى سیل TB، یان فاکسىنى BCG یان ههر کوتانیکی تر، قسه بکه له گهڵ پزیشک، سهردانیکارى تهندروستى، مامان یان په رستار؛ یان سهردانى ویبسايتە کهمان بکه بهم ناوونیشانه www.nhs.uk/conditions/vaccinations/bcg-tuberculosis-tb-vaccine/

لهبیرت بىت، چاره سه رکردنى سیل (TB) کاتیکى زۆرى دهویت، پزیکردن لى زۆر ئاسانتره.

© Crown copyright 2021

2021SCTBCKB 75 2p Sept 2021 (APS)

بۆ داواکردنى کۆپی زیاتر، تکایه سهردانى بلاوکراوه تهندروستیهکان بکه

www.healthpublications.gov.uk

یان په یوه ندى بکه به: 0300 123 1002, 0300 123 1003 (8 بهیانی تاوهکو 6 ئیواره، دووشه ممه تاوهکو ههینی).